



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 67/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. V., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. E., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38 P/206/2007-507 z 18. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2011 doručená sťažnosť M. V., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. E., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný

súd“) č. k. 38 P/206/2007-507 z 18. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu.

Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza, že „všeobecný súd v konaní o zvýšení výživného nedostatočne vyhodnotil odôvodnené potreby dieťaťa v spojení s mojimi majetkovými možnosťami“.

Za pochybenia všeobecných súdov považuje sťažovateľ skutočnosť, že

- „všeobecný súd bol pri rozhodovaní o výške výživného, povinný vziať do úvahy a skúmať životnú úroveň oboch rodičov, nie sa striktne a jednostranne zamerať na skúmanie“ sťažovateľových „príjmov a majetku...,

- súd vôbec nebral do úvahy dôkazy, ktoré“ sťažovateľom „boli predkladané a ktoré preukazovali objektívnu nemožnosť a neschopnosť hradiť výživné vo výške požadovanej matkou“ jeho „dcéry v návrhu. Počas celého konania“ sťažovateľ „predkladal dôkazy preukazujúce, že“ jeho „príjem je diametrálne odlišný od toho, ktorý uvádza navrhovateľka a do podnikania nepatrí majetok v ňou uvádzanom rozsahu...,

- výpovede matky (p. Petrovičovej) vykazovali zjavné vady a rozpory, rovnako aj listinné dôkazy, ktoré ňou boli predkladané...,

- samotný okresný súd aj v rozsudku konštatoval, že“ sťažovateľ „dcére daroval trojpodlažný dom v B. Dôsledky tohto daru, najmä zabezpečenie/vyriešenie bytovej otázky, však už súd vo svojom rozsudku do úvahy nevzal. V danej nehnuteľnosti... mal“ sťažovateľ „zriadené vecné bremeno doživotného užívania, dcérou a jej matkou... však bol“ sťažovateľ „nútený bývať v suteréne. Napriek tomu“ sťažovateľ „náklady na chod domácnosti uhrádzal.“.

Sťažovateľ tvrdí, že „Vydaním rozsudku a nadobudnutím jeho právoplatnosti (21. októbra 2011, pozn.) a vykonateľnosti (3. januára 2012 v časti „plnenia“ výživného, pozn.) je ohrozená moja existencia, uspokojovanie mojich základných životných potrieb, zabezpečovanie obživy a možnosť viesť riadny život, a to z dôvodov špecifikovaných vyššie.,

čím všeobecný súd zásadným spôsobom porušil moje právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a práva na dôstojný život (čl. 19 Ústavy SR).“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, M. V., na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a práva na dôstojný život podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky bolo rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 38P/206/2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp. zn. 11 CoP 57/11 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Bratislava III., sp. zn. 38P/206/2007 a rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 11 CoP 57/11 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd spoločnosti M. V., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 306,34 € (2 úkony za 120,23 € + 2x režij. paušál 7,41 € + 20% DPH), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa vedeného v S., a. s., pobočka B., č. účtu... v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavnú neopodstatnenosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 19 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkom okresného súdu č. k. 38 P/206/2007-507 z 18. novembra 2010

Ústavný súd pripomína, že podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o návrhoch, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd uzavrel, že vo veci sťažovateľa je tu ešte iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o tom, či došlo alebo nedošlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 19 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny tak, ako to tvrdí v sťažnosti.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že matka maloletej - dcéry sťažovateľa podala proti v sťažnosti namietanému rozsudku okresného súdu č. k. 38 P/206/2007-507 z 18. novembra 2010 riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd (po dovŕšení plnoletosti sa k odvolaniu pripojila aj dcéra sťažovateľa). Ústavný súd nezistil žiadny ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny rozsudkom krajského súdu č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011

Ústavný súd preskúmal sťažnosť aj vo vzťahu k tej časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie práv označeným rozsudkom krajského súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). Z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Článok 46 ods. 1 ústavy a aj čl. 36 ods. 1 listiny je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07).

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním napadnutého rozsudku krajského súdu poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Napadnutým rozsudkom okresného súdu zvýšil okresný súd vyživovaciu povinnosť sťažovateľa na jeho dcéru zo sumy 800 Sk mesačne na sumu 332 € mesačne počnúc 1. júlom 2007, ktorú je otec povinný zasielať k rukám matky maloletej (v čase rozhodovania okresného súdu bola dcéra sťažovateľa ešte maloletá - nar. 3. mája 1993); týmto rozsudkom sa zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. P/100/1996 z 5. novembra 1996 v časti určenia výživného na dcéru sťažovateľa. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«S prihliadnutím na obsah spisu, doterajší priebeh konania a vykonané dokazovanie, súd mal za preukázané, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloletú L. je čiastočne dôvodný. Matka žiadala zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 730,- eur mesačne, a to v členení 564,- eur mesačne bežné výživné a 166,- eur mesačne na tvorbu

úspor, počnúc dňom 01. 11. 2006. V rámci dokazovania, s poukazom na odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu, matka vydokladovala a zdôvodnila odôvodnené potreby maloletej L., a teda i potrebu uvedeného zvýšenia vyživovacej povinnosti otca, a to i vzhľadom na čas, ktorý uplynul od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca na maloletú L. Naposledy bola vyživovacia povinnosť na maloletú L. upravovaná v roku 1996, od ktorej doby po podanie návrhu matky uplynulo časové obdobie jedenástich rokov, za ktoré z pochopiteľných dôvodov prišlo k markantnej zmene pomerov na strane maloletej L., ako i na strane jej rodičov. Doterajšia výška výživného zo strany otca v sume cca 26,50 € mesačne nepokrýva ani len čiastočné náklady na najzákladnejšie potreby maloletej L., ako je napríklad strava.

Rovnako i zabezpečenie vzdelávacieho procesu u maloletej L. je, tak ako u každého mladistvého, spojené s nevyhnutnými nákladmi, ktoré sú rodičia povinní uhrádzať a spolupodieľať sa na nich, pričom sa jedná o rôzne vzdelávacie pobyty a exkurzie tak, ako je tomu i u maloletej L. Náklady, vynaložené na vzdelanie maloletého dieťaťa sú nákladmi, ktoré predstavujú spôsob zabezpečenia maloletého dieťaťa v budúcnosti a jeho začlenenie sa do riadnej spoločnosti a prispievanie k jej rozvoju. Je potrebné si uvedomiť, že vzdelanie dieťaťa priamo určuje jeho životné smerovanie a prostredníctvom svojho pracovného zaradenia sa bude identifikovať so spoločnosťou, v ktorej žije ako jej plnohodnotný člen. Jedná sa preto o náklady, ktoré je možné obmedziť len vo veľmi ojedinelých prípadoch, a to ak by sa rodičia maloletého dieťaťa skutočne nachádzali v tak ťažkej životnej a finančnej situácii, že okrem najzákladnejších životných potrieb by neboli schopní iné potreby svojho maloletého dieťaťa uspokojovať. Avšak aj tu je potrebné uviesť, že v prípade maloletého dieťaťa sa vzdelanie radí medzi jeho základné životné potreby, z ktorého dôvodu náklady, spojené so vzdelávacím procesom nie je možné neuhrádzať, resp. ich obmedzovať.

Nemožno opomenúť ani ostatné náklady spojené s fyzickým a psychickým vývinom maloletej L., ktorý od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti prirodzene postúpil a potreby maloletej L. sa, vzhľadom k jej veku, dajú svojim finančným zabezpečením a štruktúrou prirovnať k potrebám dospeléj ženy, na čo je pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti nevyhnutné prihliadať. Otec maloletej L. prispieva na jej výživu od roku 2008 sumou 332,- eur mesačne (10 000,- Sk mesačne), ktorú sumu súd považuje za dostatočnú,

vzhľadom k matkou preukázaným a odôvodneným potrebám maloletej L. a preukázateľným príjmom otca.

Príjmy otca, na ktoré matka počas celého pojednávania poukazovala, sa počas tohto konania nepreukázali v takej miere, v akej ich uvádzala matka maloletej L. Otec je preukázateľne zamestnancom firmy I., s. r. o., ktorej je súčasne jediným majiteľom a ktorej príjmy riadne doložil a ktoré sa nepohybujú v intenciách uvádzaných matkou maloletej. Rovnako tiež nehnuteľnosť v B., ktorá je vo vlastníctve predmetnej firmy a ktorú táto firma dlhodobo prenajímala, v súčasnosti nie je v prenájme a firme I., s. r. o. z nej neplynú žiadne príjmy.

Darovacia zmluva, ktorou otec daroval svojej maloletej dcére L. nehnuteľnosť v B., pozostávajúcu z rodinného domu a prilahlého pozemku je potrebné považovať za plnenie si vyživovacej povinnosti, nakoľko otec týmto krokom vyriešil do budúcnosti bytovú otázku maloletej L. a teda veľmi výrazným spôsobom odbremenil maloletú L. a v konečnom dôsledku i jej matku od zabezpečovania budúcej bytovej situácie maloletej L. Na tomto mieste považuje súd za potrebné pristiaviť sa pri údajnom „devastovaní“ nehnuteľnosti zo strany oboch rodičov maloletej L., z ktorého sa obaja rodičia počas prejednávania tejto veci vzájomne obviňovali. Poukazuje na to, že rodičia sú okrem iného v zmysle zákona povinní zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok, starať sa oň a zveľadňovať ho tak, aby maloletému dieťaťu po dovŕšení primeraného veku a nadobudnutí schopnosti starať sa o seba, ako i o predmetný majetok, tento mu odovzdali v riadnom, prípadne zveľadenom stave. Je preto neprípustné, aby rodičia dieťaťa devastovali takýto majetok patriaci maloletému dieťaťu, hoci sa im môže zdať, že na uvedené majú právo. Najmä ak tak konajú z titulu akejsi „pomsty“ a demonštrovania vlastného postavenia. Taktiež je neprípustné neuhrádzať náklady a poplatky spojené s užívaním predmetného majetku a starostlivosťou oň tak, aby tento majetok nechátral, nebol úmyselne či neúmyselne poškodzovaný, a tak nedochádzalo k znižovaniu jeho hodnoty. Túto povinnosť majú obaja rodičia bez ohľadu na to, z koho finančných prostriedkov bol predmetný majetok pre maloleté dieťa nadobudnutý.»

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 38 P/206/2007 z 18. novembra 2010 sa odvolala matka maloletej dcéry sťažovateľa („ktorá navrhla rozsudok súdu prvého stupňa

zmeniť, výživné na maloletú zvýšiť zo sumy 800,- Sk na sumu 730 € mesačne od 01. 10. 2006, z čoho na bežné výživné k rukám matky bude zasielaná suma 564 € a suma 166 € bude zaslaná na tvorbu úspor na účet maloletej. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil s uvedeným návrhom a bude mať za to, že sú dané dôvody na zrušenie rozhodnutia, navrhla rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“). Krajský súd v rámci odvolacieho konania zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k teraz už jeho plnoletej dcére zo sumy 800 Sk na sumu 332 € počnúc 1. novembrom 2006, ktorú je otec povinný zasielať k rukám svojej dcéry vždy do 15. dňa mesiaca vopred, a určil mu povinnosť zaplatiť svojej dcére do 30 dní od právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu zročné výživné za obdobie od 1. novembra 2006 do 31. októbra 2008 v sume 4 150 €. Týmto rozsudkom zmenil krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. P 100/1996-15 z 5. novembra 1996 vo výroku o výživnom. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. s verejným vyhlásením rozsudku podľa § 156 ods. 3 O. s. p., a dospel k záveru, že odvolanie matky a t. č. aj plnoletej L., ktorá po dovŕšení plnoletosti už ako účastník konania sa pripojila k odvolaniu matky je dôvodné len v časti ustálenia počiatku zmeny pomerov a výšky zročného výživného.

Pokiaľ ide o výšku výživného určenú súdom prvého stupňa, táto zodpovedá kritériám rozhodujúcim pre určovanie výživného, t. j. je primeraná ako odôvodneným potrebám v tom čase maloletej, t. č. pl. L., tak aj zisteným zárobkovým a majetkovým pomerom oboch rodičov. Súd prvého stupňa na zistenie uvedených rozhodujúcich skutočností vykonal náležité dokazovanie, doplnil svoje dokazovanie v intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Bratislave, pričom s právnym záverom ku ktorému po vykonanom dokazovaní dospel pokiaľ ide o výšku výživného sa plne stotožnil aj odvolací súd. V tomto smere preto v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. plne poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa sa nestotožnil s určením počiatku zmeny pomerov, keď túto súd prvého stupňa ustálil podaním návrhu. Vychádzal pritom z ust. § 78 os. 1 Zák. o rodine, podľa ktorého dohody a súdne rozhodnutia možno zmeniť, ak sa menia pomery. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že dôvodom

na zmenu rozhodnutia o výživnom nie je rozhodujúca doba podania návrhu, ale zmena pomerov. Pokiaľ súd prvého stupňa za zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie výživného považoval podanie návrhu matky na zvýšenie výživného, svoje rozhodnutie v tomto smere bližšie neodôvodnil. Keďže podľa obsahu spisu a vykonaného dokazovania podaním návrhu nebola preukázaná taká podstatná zmena pomerov, odvolací súd túto v zmysle § 78 ods. 1 Zák. o rodine ustálil od 01. 11. 2006, a to z dôvodu, že do 01. 11. 2006 rodičia s maloletou žili v spoločnej domácnosti spoločne uhrádzali, resp. vo väčšej miere vo finančnom vyjadrení potreby maloletej zabezpečoval otec zo svojho príjmu. V priebehu mesiacov október 2006 sa otec postupne odsťahoval z rodinného domu v ktorom spoločne žili, a od 01. 11. 2006 preukázateľne začal matke na výživu maloletej posilať sumu 5.000,- Sk. Že išlo iba o sumu 5.000,- Sk mesačne, t. j. bez ďalšieho plnenia je zrejmé aj z vyjadrenia otca, ktorý v priebehu konania na pojednávaní dňa 26. 06. 2008 uviedol, že za posledné 2 roky mu matka zamedzuje styk s maloletou, takže sa jej nemôže spýtať čo potrebuje a táto situácia pretrváva. Pokiaľ ide o potreby maloletej a s ňou spojenú zmenu pomerov, je nesporné, že v období od 01. 09. 2006 maloletá začala chodiť do siedmej triedy základnej školy, t. j. druhý stupeň základnej školy, jej náklady sa zvýšili jednak štúdiom, potreby štúdia ktorého matka v konaní dokladovala, jednak vykonávaním záujmových aktivít, ktorým sa venovala - základná umelecká škola, odbor kreslenie, ktoré matka takisto zdokladovala. Odsťahovaním sa otca, prerušením spolužitia rodičov došlo k zmene pomerov aj na strane matky, keď táto 17 rokov pracovala v spoločnosti otca (I.), po prerušení spolužitia si hľadala zamestnanie, jej zamestnanie bolo prerušované práceneschopnosťami.

Uvedené skutočnosti ako na strane maloletej (zvýšenie jej potrieb v súvislosti s fyzickým vekom, štúdiom na druhom stupni základnej školy od 01. 09. 2006, záujmovými aktivitami, právom maloletej podieľať sa na životnej úrovni rodičov), tak aj na strane rodičov (prerušenie spolužitia v októbri 2006, zistenie ich príjmov od októbra 2006) odvolací súd vyhodnotil ako zmenu pomerov, majúcu za následok zmenu rozhodnutia o výživnom od 01. 11. 2006, preto v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmenil. Tým, že otec na výživu maloletej začal posilať sumu 332 € mesačne určenú ako bežné výživné až od 01. 11. 2008, vznikol mu dlh na zročnom výživnom za obdobie od 01. 11. 2006 do 31. 10. 2008, keď otec za 24 mesiacov mal zaplatiť sumu 7.968 €, zaplatil za 23 mesiacov x 5.000,- Sk = 115.000,- Sk (3.817 €), čo predstavuje 7.968 € - 3.817 €

zročné výživné vo výške 4.150 €. Vzhľadom na charakter konania, potreby t. č. pl. L., dĺžku konania, odvolací súd uložil otcovi povinnosť zaplatiť vyčíslené zročné výživné do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.“

Ako už bolo uvedené, skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a sú v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd sa dostatočne vyrovnal s posúdením skutočností relevantných na rozhodnutie o návrhu na zvýšenie výživného. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu v spojení s odôvodnením krajského súdu „dáva odpoveď“ na námietky sťažovateľa uvedené v jeho sťažnosti (s. 2). Podľa názoru ústavného súdu preto nemožno dospieť k názoru, že by napadnutý rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu niektorého zo sťažovateľom označených práv.

V závere treba opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010), preto mu zásadne neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právnych záverov, ku ktorým všeobecný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať v danom prípade stanovisko

k tomu, či rozhodnutie o odvolaní splňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Pretože ústavný súd nezistil takú príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 19 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu absencia porušenia ústavnoprosesných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré patrí aj základné právo garantujúce ochranu majetku (m. m. IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou

skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, prípadne čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Keďže ústavný súd rozsudok krajského súdu č. k. 11 CoP 57/11-581 z 27. septembra 2011 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nepovažoval za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený, nemohlo postupom krajského súdu dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 19 ústavy.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že aj túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa ako celok, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti už stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2011